

PUNUTISTE ABC

Eisi Kõiv

Käesolev õppematerjal on koostatud juuksuri eriala riikliku õppekava valikmooduli ainete "Punutised" või "Võistlussoengud" toetava õppematerjalina. Õppematerjali saab kasutada ka juuksurieriala riikliku õppekavamooduli "Soengukunst ja kujundamine" õpetamisel.

Punutiste ABC

Autor: E.Kõiv

Fotolavastused ja fototöötlus: E. Kõiv

Fotograaf: R.Tamm

2016

SISUKORD

SISSEJUHATUS	5
KERGEMAD PUNUTISED	6
Inglise pats.....	6
Prantsuse pats	8
Hollandi pats	10
Viljapea pats.....	12
Keerupats	14
KEERULISEMAD PUNUTISED	16
Ühelt poolt lisamisega punutis.....	16
Kosk	18
Keeruga kosk.....	20
Neljaga punutis paelaga.....	22
Neljaga punutis mööda pead	24

SISSEJUHATUS

Punutiste käsiraamatu põhiülesandeks on anda teadmisi ja oskusi juuste põimimiseks erinevatesse patsidesse.

Punutised on üheks tähtsamaks elemendiks soengute valmistamisel. Käsiraamatus on nii kergeimaid kui ka keerulisemaid punutiste õpetusi. Uusi teadmisi peaksid saama nii algajad, edasijõudnud kui ka professionaalid.

Teemade valikul ja järjestamisel lähtuti praktilisest struktuurist. Alustatakse punutiste alustaladest ja liigutakse keerulisemate soengute poole. Iga punutise juhend asetseb paarislehekülgedel, algab vasakult ülevalt ja lõpeb paremal all, et punumise ajal poleks vaja raamatut lehitseda. Patsipunuja abimeheks on ka peatükkide lõpus olev hall kast, mis sisaldab nõuandeid ja kasulikke nippe.

Juhiseid illustreeritakse fotoseeriaga. Arvestades õpilaste erinevaid õpioskusi, on punutistele lisatud ka QR-kood. See võimaldab vaadata punutiste õpetusi videopildis. Kui QR-koodi skanneerimise äppi mobiiltelefonil või tahvelarvutil ei ole, leiab videojuhised ka Youtube'i kanalilt "PunutisteABC" (lühendatud veebiaadress: url24.co/1jux)

"Punutiste ABC" on mõeldud eelkõige juuksurieriala õpilasele iseseisvaks õppematerjaliks. Punutiste praktilist teostust ja õpiväljundite saavutamist saab kontrollida juuksuri eriala õpetaja. Käsiraamat on õppeprotsessis kasutatav abivahend, mis annab loogilise ülevaate punutiste maailmast.

Igatüks saab valida enda õpioskusest lähtuvalt meelepärase õpetusviisi: kirjeldatud juhend, fotojuhend, videojuhend. Hakkame punuma!

KERGEMAD PUNUTISED

INGLISE PATS

Inglise pats ehk tavaline punupats on kõige lihtsam kolmest salgust koosnev punutis.

1. Kammi juuksed ühte punti

2. Jaota punt kolmeks võrdseks salguks

3. Tõsta vasak salk üle keskmise salgu

4. Tõsta parem salk üle keskmise salgu

5. Korda 3. ja 4. punkti vaheldumisi kuni olete saavutanud soovitud patsi pikkuse

6. Selleks et pats pidulikum paistaks, võite õrnalt punutise ääri laiemaks tõmmata

✓ Koonda salgud ühte punkti ja hakka neid vaheldumisi põimima.

PRANTSUSE PATS

Prantsuse pats sarnaneb Inglise patsile, kuid selleks, et see jookseks mööda pead, lisatakse iga salgu keskele tõstmisel ka külgmisi juukseid.

1. Kammi juuksed läbi

2. Võta pealaelt punt juukseid

3. Jaota punt kolmeks võrdseks salguks

4. Tõsta vasak salk üle keskmise salgu

5. Tõsta parem salk üle keskmise salgu

6. Tõsta uuesti vasak salk üle keskmise salgu, kuid seekord võta vasakult poolt juukseid juurde ning tõsta need ka üle keskmise salgu

7. Nüüd tõsta parem salk üle keskmise salgu, võttes juukseid juurde paremalt poolt pead

8. Korda 6. ja 7. punkti vaheldumisi kuni juurdevõetavad juuksed on otsa saanud

9. Jätka jätka punutist Englise patsina

- ✓ Hoidke sõrmi tugevamalt ristumiskohal, et soeng püsiks tugev.
- ✓ Jälgi et punutis jookseks mööda pead.

HOLLANDI PATS

Hollandi patsi punumine on sarnane Prantsuse patsile. Erinevus seisneb selles, et külgmised salgud ei tõsteta keskmise peale, vaid keskmise salgu alt läbi uueks keskmiseks.

1. Kammi juuksed läbi

2. Võta pealaelt punt juukseid

3. Jaota punt kolmeks võrdseks salguks

4. Tõsta vasak salk keskmise salgu alt läbi (vasak salk jääb uueks keskmiseks salguks)

5. Tõsta parem salk keskmise salgu alt läbi (parem salk jääb uueks keskmiseks salguks)

6. Tõsta uuesti vasak salk keskmise salgu alt läbi, kuid seekord võta vasakult poolt pead juukseid juurde ning tõsta need samuti keskmise salgu alt läbi. (vasak salk koos juurde võetud salguga jääb uueks keskmiseks salguks)

7. Nüüd tõsta samal viisil parem salk keskmise salgu alt läbi, võttes juukseid juurde paremalt poolt pead. Jälgi, et punutis jookseks mööda pead

8. Korda 6. ja 7. punkti vaheldumisi kuni juurdevõetavad juuksed on otsa saanud

9. Selleks et pats pidulikum paistaks, võite õrnalt punutise ääri laiemaks tõmmata

- ✓ Hoidke sõrmi tugevamalt ristumiskohal, et soeng tugevam püsiks.
- ✓ Õhulisemaks tõmmatud patsi nimetatakse ka Pitspatsiks.

VILJAPEA PATS

Viljapea patsi punumine on lihtsam kui see esmapilgul paistab.

1. Kammi juuksed ühte punti

2. Jaga punt kaheks võrdseks jaotiseks

3. Eralda vasakus käes oleva jaotise äärmisest (vasakpoolsest) osast väike salk (u 1/10 kogu jaotusest) ning vii see paremas käes oleva jaotise juurde.

4. Seejärel eralda paremas käes oleva jaotise äärmisest (parempoolsest) osast väike salk ning vii see vasakus käes oleva jaotise juurde

5. Nõnda kordamööda punkte 3. ja 4. tehes valmibki ilus viljapea punutis

6. Selleks, et pats õhulisem paistaks, võite õrnalt punutise ääri laiemaks tõmmata

- ✓ Ehk siis: väiksed salgukesed jaotiste külgedelt tõsta kordamööda keskelt risti läbi teises käes oleva jaotise juurde.
- ✓ Mida peenemad juuksesalgud võtad, seda keerukam jääb patsi üldmulje.
- ✓ Jälgi, et salgud oleksid ühepaksused, vastasel juhul jääb pats ebaühtlane.

KEERUPATS

Keerupats tundub esmapilgul lihtne, kuid siiski eksivad paljud selle tegemisega. Muidugi on võimalik kaks salku lihsalt kokku keerutada, kuid niiviisi ei saavuta me ilusat ja püsivat patsi.

1. Kammi juuksed läbi

2. Jaga juuksed kaheks võrdseks jaotiseks

3. Keera vasakus käes olevat salku vasakule

4. Keera paremaskäes olevat salku samuti vasakule

5. Tõsta vasakus käes olev salk pealt kaarega paremasse kätte

6. Samal ajal tõsta paremas käes olev salk alt kaarega vasakusse kätte

7. Jätka salkude keeramist paremale, samal ajal salke endeid vasakule keerates

✓ Jäta meelde: salke keerad mõlemaid ühes suunas ja kokku keerad neid vastassuunas.

KEERULISEMAD PUNUTISED

ÜHELT POOLT LISAMISEGA PUNUTIS

Ühelt poolt lisamisega pats käib sama põhimõttega nagu Prantsuse pats, kuid salke võetakse juurde ainult ühelt poolt.

1. Võta tuka juurest väike punt juukseid

2. Jaota punt kolmeks võrdseks salguks

3. Alusta punumist Prantuse patsi moel, aga võta juukseid juurde ainult seitli poolt.

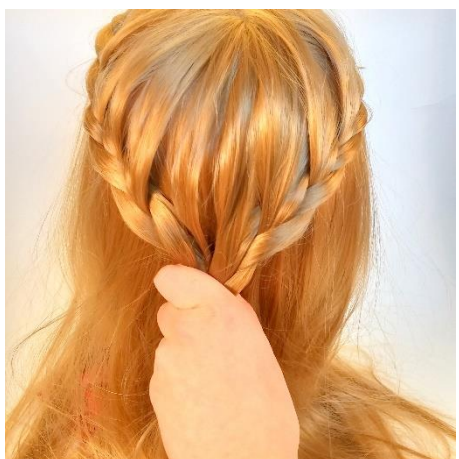
4. Jälgi, et juurde võetud salk ei paistaks punutise alt välja.

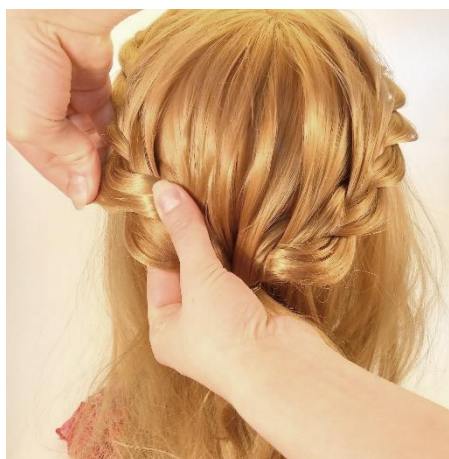
5. Jätka punutist kuklani

6. Punu teiselt poolt pead samale kõrgusele samasugune pats vastu

7. Ühenda mõlemalt poolt punutud patsid patsikummiga

8. Selleks, et pats õhulisem paistaks, võite õrnalt punutise seda poolset äärt, kust juukseid juurde ei võetud, laiemaks tõmmata

- ✓ Juuksekuumi võite katta juuksekaunistusega.
- ✓ Võite punutise punuda ka ainult ühele küljele ja kinnitada klambriga.
- ✓ Sellisel viisil on võimalik punuda ka peavõru. Alustad ühe kõrva juurest ja liigud teise kõrva suunas võttes juurde ainult lauba poolseid juukseid.

KOSK

Kosk on punutis, mille kandja saab tuttavatelt kindlasti palju komplimente.

1. Alusta punumist näiteks vasakult poolt pead. Võtke väike punt juukseid

2. Jaga punt kolmeks võrdseks salguks

3. Alusta nagu tavalise Prantsuse patsi punumist

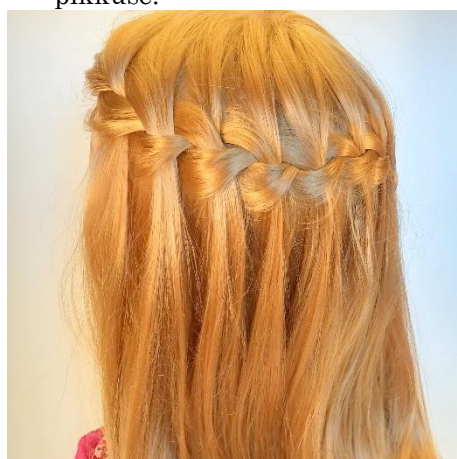
4. Kolmandal korral salke lisades võtad ülevalt salgu juurde, aga vasakus käes oleva (alumise) salgu viskad maha

5. Võtad maha visatud salgu alt uue salgu

6. Jätkad ülevalt juurde võtmise ja alumise maha viskamisega, kuni oled saavutanud soovitud patsi pikkuse.

7. Lõpeta punutis Inglise patsina ja kinnita patsikummiga

- ✓ Kose punutis on tuntud inglise keelse nime all *Waterwall*.
- ✓ Kose punumise võib lõpetada ka pea ülemises kukla osas ja punuda teiselt poolt pead samasugune kosk vastu. Nii nagu eelmises peatükis.
- ✓ Punutise võib lõpetada ka kinnitades selle klambriga pealigidalt

KEERUGA KOSK

Keeruga koske soovitan alustada pea külgmisest osast. Samas jälgi, et esimesse võetud punkti ei jää liiga lühikesed juuksed.

1. Võta väike punt juukseid sealt, kust soovid punutist alustada

2. Jaga punt kaheks võrdseks salguks. Need on edapidi põhisalgud

3. Keeruta põhisalke omavahel (Keerutamise all on siinkohal mõeldud salkude vahetamist. Paremaskäes olev salk vasakusse kätte ja vastupidi)

4. Võta pealmistest juustest üks pisem salk ja asetä põhisalkude vahele

5. Keeruta põhisalke omavahel.
Lisatud salk jääb põhisalkude vahele
kinni

6. Jätka salkude juurde võtmist,
asetamist põhisalkude vahele ja
põhisalkude omavahel keerutamist,
kuni oled saavutanud soovitud patsi
pikkuse. (Iga keeru vahele pane uus
juurde lisatud salk)

7. Lõpeta punutis pisikese
patsikummiga

- ✓ Keeruga kose punutis on tuntud inglise keelse nime all *Easy Waterfall* kui ka *Boho Waterfall*.
- ✓ Kui põhisalgud jäävad liiga lühikeseks, võib patsi alt juukseid põhisalk juurde võtta.

NELJAGA PUNUTIS PAELAGA

Lihtsaim viis neljaga punutist õppida, on kasutada paela. Nõnda on hästi näha, kas pael jookseb punutise keskel. Pael ei tohi sattuda punutiste äärmisteks salkudeks.

1. Kogu juuksed ühte punkti ja kinnita patsikummi hobusesabasse

2. Kinnita patsikummi ümber pael nii, et sõlm jääks juuste alla peitu

3. Jaota juuksepunkt kolmeks võrdseks salguks, pael jääb neljandaks salguks

4. Aseta salgud vasakult paremale järgnevasse järjekorda: juuksesalk (nr 1), juuksesalk (nr 2), pael, juuksesalk (nr 3)

5. Tõsta vasakpoolseim juuksesalk(nr 1) ÜLE nr 2 salgu, ALT paela ja ÜLE nr3 salgu.

6. Järgmiseks vaheta keskmiste salkude (nr 3 ja pael) asukohad. Et tekiks taas salkude järjekod: salk, salk, pael, salk

7. Korda 5 ja 6 punkti kuni juukseid jätkub.

8. Kinnita pats juukseummiga või seo paelast lips

- ✓ Hoidke sõrmi tugevamalt ristumiskohal, et soeng püsiks tugevam.
- ✓ Punutis kipubki keerdu minema, kui see pole tehtud mööda pead jooksmas.

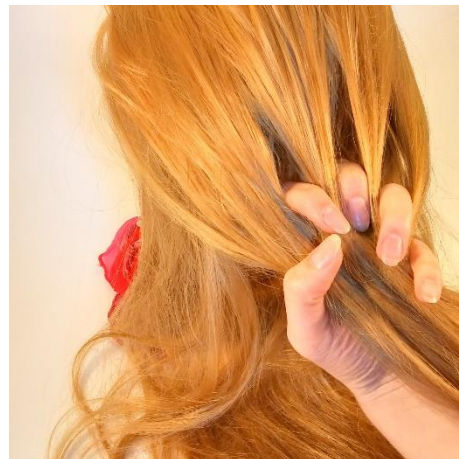

NELJAGA PUNUTIS MÖÖDA PEAD

Nelja salguga punutist võib punuda ka ilma paelata, kuid nõnda on raskem aru saada, kas keskmine salk jookseb õigesti. Kui aga paela pole, võib selle asendada punutud salguga.

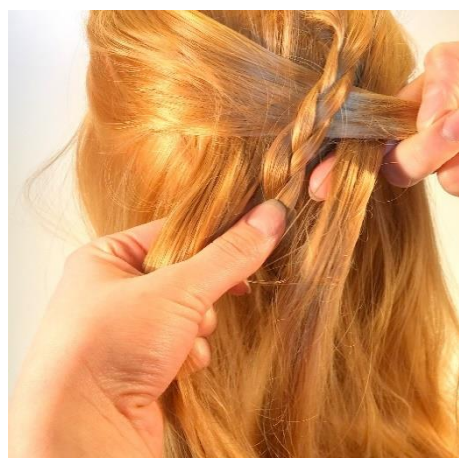
1. Võta pealaelt punt juukseid

2. Jaota punt neljaks võrdseks osaks. Juuksesalk nr3 asendab seekord paela. Sellest punume peenikese Englise patsi.

3. Aseta salgud vasakult paremale järgnevasse järjekorda: juuksesalk (nr 1), juuksesalk (nr 2), punutud salk, juuksesalk (nr3)

4. Esimene kord punu nii nagu eelmises peatükis. Tõsta vasakpoolseim juuksesalk(nr 1) üle nr 2 salgu, ALT punutud salgu ja ÜLE nr 3 salgu.

5. Järgmiseks vaheta keskmiste salkude (nr 3 ja punutud salk) asukohad. Tekib taas salkude järjekord: salk, salk, punutud salk, salk

6. Korda 5 ja 6 punkti, kuid järgmistel kordadel võta iga äärmise salgu juures vabasid juukseid juurde (nii nagu Prantuse ja Hollandi patsi puhul)

7. Jätka punumist kuni juurdevõetavad juuksed on otsa saanud.

- ✓ Hoidke sõrmi tugevamalt ristumiskohal, et soeng püsiks tugevam.
- ✓ Jälgi, et punutis jookseks mööda pead.
- ✓ Punutud salgu asemel võib kasutada ka paela või ketti
- ✓ Piduliku soengu nõuanne: Punu pats diagonaalselt vasaku oimuluu juurest parema kõrva taguseni, seo paelaga ja keera õlgadele langevatesse juustesse lokid.